

ZALECENIE RADY**z dnia 14 lipca 2023 r.****w sprawie krajowego programu reform Szwecji na 2023 r., zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Szwecję programu konwergencji na 2023 r.**

(2023/C 312/27)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 2,uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania ⁽²⁾, w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 ⁽³⁾, którym ustanowiono Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (zwany dalej „Instrumentem”), weszło w życie w dniu 19 lutego 2021 r. Instrument zapewnia państwom członkowskim wsparcie finansowe służące realizacji reform i inwestycji, co pociąga za sobą impuls fiskalny finansowany przez Unię. Zgodnie z priorytetami europejskiego semestru Instrument przyczynia się do inkluzywnej odbudowy gospodarczej oraz do wdrażania zrównoważonych i pobudzających wzrost gospodarczy reform i inwestycji, w szczególności reform i inwestycji, których celem jest promowanie zielonej i cyfrowej transformacji oraz zwiększenie odporności gospodarek państw członkowskich. Pomaga również wzmocnić finanse publiczne oraz pobudzić wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy w średnim i długim okresie, a także zwiększyć spójność terytorialną wewnątrz Unii i wspierać dalsze wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych. Maksymalny wkład finansowy dla poszczególnych państw członkowskich w ramach Instrumentu został zaktualizowany w dniu 30 czerwca 2022 r., zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241.
- (2) W dniu 22 listopada 2022 r. Komisja przyjęła roczną analizę zrównoważonego wzrostu gospodarczego, rozpoczynając tym samym cykl europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki gospodarczej w 2023 r. W dniu 23 marca 2023 r. Rada Europejska zatwierdziła priorytety rocznej analizy zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2023 r., które są skupione wokół czterech wymiarów konkurencyjnej zrównoważoności. W dniu 22 listopada 2022 r., działając na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, Komisja przyjęła również sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzeżenia na 2023 r., w którym wskazała Szwecję jako jedno z państw członkowskich, w których mogą występować zakłócenia równowagi lub które są narażone na takie zakłócenia i w przypadku których potrzebna będzie szczegółowa ocena sytuacji. Komisja przyjęła również zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro, a także wniosek dotyczący wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2023 r., w którym przeanalizowano wdrażanie wytycznych dotyczących zatrudnienia i zasad Europejskiego filaru praw socjalnych. W dniu 16 maja 2023 r. Rada przyjęła zalecenie w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro ⁽⁴⁾, a w dniu 13 marca 2023 r. – wspólne sprawozdanie o zatrudnieniu.

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).⁽⁴⁾ Zalecenie Rady z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro (Dz.U. C 180 z 23.5.2023, s. 1).

- (3) Choć gospodarki Unii wykazują się niezwykle odpornością, kontekst geopolityczny nadal wywiera negatywny wpływ. W czasie gdy Unia stanowczo popiera Ukrainę, unijny program polityki gospodarczej i społecznej skupia się na ograniczaniu w perspektywie krótkoterminowej negatywnych skutków wstrząsów energetycznych dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, a także na kontynuowaniu działań mających na celu realizację zielonej i cyfrowej transformacji, wspieranie zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu, zachowanie stabilności makroekonomicznej oraz zwiększenie odporności w perspektywie średnioterminowej. W programie tym silny nacisk kładzie się też na zwiększenie konkurencyjności i wydajności Unii.
- (4) W dniu 1 lutego 2023 r. Komisja wydała komunikat pt. „Plan przemysłowy Zielonego Ładu na miarę epoki neutralności emisyjnej” (zwany dalej „planem przemysłowym Zielonego Ładu”). Celem planu przemysłowego Zielonego Ładu jest pobudzenie konkurencyjności unijnego przemysłu neutralnego emisyjnie oraz wspieranie szybkiej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej. Stanowi on uzupełnienie bieżących wysiłków w ramach Europejskiego Zielonego Ładu i REPowerEU. Celem planu jest również stworzenie bardziej sprzyjającego otoczenia dla zwiększenia zdolności produkcyjnych Unii w zakresie technologii i produktów neutralnych emisyjnie niezbędnych do osiągnięcia ambitnych celów klimatycznych Unii oraz zapewnienie dostępu do odpowiednich surowców krytycznych, m.in. przez dywersyfikację źródeł, właściwą eksploatację zasobów geologicznych w państwach członkowskich i maksymalny recykling surowców. Plan przemysłowy Zielonego Ładu opiera się na czterech filarach: przewidywalnym i uproszczonym otoczeniu regulacyjnym, szybszym dostępie do finansowania, podnoszeniu umiejętności oraz otwartym handlu zapewniającym odporne łańcuchy dostaw. W dniu 16 marca 2023 r. Komisja wydała kolejny komunikat pt. „Długoterminowa konkurencyjność UE: perspektywa na przyszłość po 2030 r.” oparty na dziewięciu wzajemnie potęgujących się czynnikach i mający na celu wypracowanie ram regulacyjnych sprzyjających wzrostowi gospodarstwu. W komunikacie tym wyznaczono priorytety polityki nastawione na aktywne zapewnienie ulepszeń strukturalnych, dobrze ukierunkowanych inwestycji oraz środków regulacyjnych służących długoterminowej konkurencyjności Unii i jej państw członkowskich. Poniższe zalecenia przyczyniają się do realizacji tych priorytetów.
- (5) W 2023 r. europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej nadal rozwija się równoległe z wdrażaniem Instrumentu. Pełne wdrożenie planów odbudowy i zwiększania odporności pozostaje nieodzowne do realizacji priorytetów polityki w ramach europejskiego semestru, ponieważ plany te uwzględniają wszystkie stosowne zalecenia dla poszczególnych krajów wydane w ostatnich latach lub ich znaczną część. Zalecenia dla poszczególnych krajów na lata 2019, 2020 i 2022 pozostają równie aktualne w odniesieniu do planów odbudowy i zwiększania odporności, które są uzupełniane, aktualizowane lub zmieniane zgodnie z art. 14, 18 i 21 rozporządzenia (UE) 2021/241.
- (6) Przyjęte w dniu 27 lutego 2023 r. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/435⁽⁵⁾ (zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie REPowerEU”) ma na celu szybkie zredukowanie uzależnienia Unii od importu paliw kopalnych z Rosji. Przyczyni się to do bezpieczeństwa energetycznego i dywersyfikacji dostaw energii w Unii przy jednoczesnym zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii, zdolności do magazynowania energii oraz efektywności energetycznej. Rozporządzenie w sprawie REPowerEU umożliwia państwom członkowskim dodanie do krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności nowego rozdziału REPowerEU w celu finansowania kluczowych reform i inwestycji, które pomogą w osiągnięciu celów REPowerEU. Te reformy i inwestycje przyczynią się również do pobudzenia konkurencyjności unijnego przemysłu neutralnego emisyjnie, zgodnie z założeniami planu przemysłowego Zielonego Ładu, oraz do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów w obszarze energii, wydanych w 2022 r. oraz, w stosownych przypadkach, w 2023 r. Rozporządzeniem w sprawie REPowerEU wprowadzono nową kategorię bezwrotnego wsparcia finansowego, udostępnianego państwom członkowskim w celu finansowania nowych reform i inwestycji związanych z energią w ramach planów odbudowy i zwiększania odporności.
- (7) W dniu 8 marca 2023 r. Komisja przyjęła komunikat zawierający wytyczne dotyczące polityki fiskalnej na 2024 r. (zwany dalej „komunikatem z dnia 8 marca 2023 r.”). Jego celem jest wsparcie państw członkowskich w przygotowaniu programów stabilności i konwergencji, a przez to wzmocnienie koordynacji polityki. Komisja przypomniała, że ogólna klauzula wyjścia paktu stabilności i wzrostu zostanie zdezaktywowana z końcem 2023 r. Zaapelowała, by w latach 2023–2024 polityka fiskalna służyła zapewnieniu średniookresowej zdolności do obsługi długu i zwiększeniu wzrostu potencjalnego w zrównoważony sposób oraz zachęciła państwa członkowskie, aby w swoich programach stabilności i konwergencji na 2023 r. określiły, w jaki sposób ich plany fiskalne zapewnią przestrzeganie określonej w Traktacie wartości odniesienia wynoszącej 3 % produktu krajowego brutto (PKB) oraz zapewnią realistyczną i ciągłą redukcję długu lub utrzymanie go na ostrożnym poziomie w perspektywie średnioterminowej. Komisja wezwała również państwa członkowskie, by stopniowo wycofywały

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/435 z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/241 w odniesieniu do rozdziałów REPowerEU w planach odbudowy i zwiększania odporności oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013, (UE) 2021/1060 i (UE) 2021/1755 oraz dyrektywy 2003/87/WE (Dz.U. L 63 z 28.2.2023, s. 1).

krajowe środki fiskalne służące ochronie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw przed wstrząsem spowodowanym wzrostem cen energii, rozpoczynając od środków najmniej ukierunkowanych. Wskazała, że jeżeli przedłużenie środków wsparcia okazałoby się konieczne ze względu na ponowną presję na rynku energii, państwa członkowskie powinny lepiej ukierunkować takie środki na gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji. Komisja stwierdziła, że zalecenia fiskalne będą przedstawiane w ujęciu ilościowym i zróżnicowane. Co więcej, zgodnie z propozycją przedstawioną w komunikacie z dnia 9 listopada 2022 r. w sprawie kierunków reformy unijnych ram zarządzania gospodarczego, zalecenia fiskalne byłyby formułowane na podstawie wydatków pierwotnych netto. Komisja zaleciła, by wszystkie państwa członkowskie w dalszym ciągu chroniły inwestycje finansowane z zasobów krajowych i zapewniały skuteczne wykorzystanie Instrumentu i innych funduszy unijnych, w szczególności w świetle zielonej i cyfrowej transformacji oraz celów dotyczących odporności. Komisja zapowiedziała, że zaproponuje Radzie wszczęcie procedur nadmiernego deficytu opartych na kryterium deficytu wiosną 2024 r. na podstawie danych dotyczących wyników budżetu za 2023 r., zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

- (8) W dniu 26 kwietnia 2023 r. Komisja przedstawiła wnioski ustawodawcze mające na celu wdrożenie kompleksowej reformy unijnych przepisów dotyczących zarządzania gospodarczego. Głównym celem wniosków jest poprawa zdolności do obsługi długu publicznego i wspieranie przez reformy i inwestycje zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu we wszystkich państwach członkowskich. W swoich wnioskach Komisja dąży do zwiększenia poczucia odpowiedzialności na szczeblu krajowym, uproszczenia ram oraz skoncentrowania się w większym stopniu na perspektywie średnioterminowej, a jednocześnie do skutecznego i spójniejszego egzekwowania przepisów. Zgodnie z konkluzjami Rady z dnia 14 marca 2023 r. w sprawie kierunków reformy unijnych ram zarządzania gospodarczego celem jest zakończenie prac legislacyjnych w 2023 r.
- (9) W dniu 28 maja 2021 r. Szwecja przedstawiła Komisji swój krajowy plan odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241. Na podstawie art. 19 rozporządzenia (UE) 2021/241 Komisja oceniła adekwatność, skuteczność, efektywność oraz spójność planu odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi oceny zawartymi w załączniku V do tego rozporządzenia. W dniu 4 maja 2022 r. Rady przyjęła decyzję wykonawczą w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Szwecji⁽⁶⁾. Uruchomienie transz jest uzależnione od przyjęcia decyzji Komisji zgodnie z art. 24 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/241 stwierdzającej, że Szwecja osiągnęła w zadowalający sposób odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe określone w decyzji wykonawczej Rady. Osiągnięcie w zadowalający sposób zakłada, że działania związane z uprzednio osiągniętymi kamieniami milowymi i wartościami docelowymi nie zostały odwrócone.
- (10) W dniu 28 kwietnia 2023 r. Szwecja przedłożyła swój krajowy program reform na 2023 r., a w dniu 28 kwietnia 2023 r. program konwergencji na 2023 r., zgodnie z art. 8 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1466/97. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je jednoczesnej ocenie. Zgodnie z art. 27 rozporządzenia (UE) 2021/241 krajowy program reform na 2023 r. odzwierciedla również półroczne sprawozdania Szwecji z postępów w realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności.
- (11) W dniu 24 maja 2023 r. Komisja opublikowała sprawozdanie krajowe dotyczące Szwecji na 2023 r. Oceniała w nim postępy Szwecji we wdrażaniu stosownych zaleceń dla tego kraju przyjętych przez Radę w latach 2019–2022 oraz podsumowała realizację planu odbudowy i zwiększania odporności przez Szwecję. Na podstawie tej analizy w sprawozdaniu krajowym wskazano luki w stosunku do wyzwań, których nie uwzględniono w planie odbudowy i zwiększania odporności lub uwzględniono je jedynie częściowo, a także nowe i pojawiające się wyzwania. Oceniono w nim również postępy Szwecji we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych oraz w realizacji głównych celów Unii dotyczących zatrudnienia, umiejętności i ograniczania ubóstwa, a także postępy w realizacji celów Narodów Zjednoczonych w zakresie zrównoważonego rozwoju.
- (12) Komisja przeprowadziła szczegółową ocenę sytuacji dla Szwecji na podstawie art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 i opublikowała jej wyniki w dniu 24 maja 2023 r. Komisja stwierdziła, że w Szwecji występują zakłócenia równowagi makroekonomicznej. W szczególności utrzymują się podatności na zagrożenia związane z rynkiem nieruchomości i wysokim zadłużeniem sektora prywatnego. Ceny nieruchomości są wysokie i do niedawna wciąż rosły. Wzrostowi cen nieruchomości mieszkalnych towarzyszyło rosnące zadłużenie sektora prywatnego. W 2022 r., w kontekście znacznego zaostrzenia warunków pieniężnych i warunków finansowania, ceny nieruchomości zaczęły wyraźnie spadać, odzwierciedlając, jak się wydaje, rozpoczęcie redukcji skumulowanej podatności na zagrożenia. Ceny są nadal znacznie zawyżone i oczekuje się ich dalszego spadku. Obroty w sektorze nieruchomości spadły ostatnio znacząco, w związku z czym zmniejszył się również popyt na nowo wybudowane budynki mieszkalne. Do tej pory niekorzystne zmiany ograniczały się do sektorów budownictwa i nieruchomości, które obecnie gwałtownie zmniejszają się po latach wysokiego wzrostu. Oczekuje się, że w 2023 r. gospodarka Szwecji postrzegana jako całość skurczy się, a zmiany warunków pieniężnych będą

⁽⁶⁾ ST 7772/2022 INIT; ST 7772/2022 ADD 1.

miały wpływ na bilanse gospodarstw domowych i przedsiębiorstw działających na rynku nieruchomości komercyjnych oraz na ich zdolność do konsumpcji i inwestowania. Wpływ wyższych stóp procentowych na spłatę kredytów hipotecznych jest znaczny ze względu na przewagę zmiennych stóp procentowych i kredytów hipotecznych o bardzo długich okresach spłaty. Wpływ zmieniających się warunków na sektor finansowy jest ograniczony; sektor ten jest silny i odnotowuje wysokie marże zysku i współczynniki kapitałowe ważone ryzykiem, co może służyć jako zabezpieczenie przed rozprzestrzenianiem się problemów sektora nieruchomości w szeroko pojmowanej gospodarce, chociaż narażenie na zmiany w sektorze nieruchomości jest tutaj duże. Postępy w realizacji polityki są ograniczone. W szczególności system podatkowy nadal faworyzuje posiadanie nieruchomości mieszkalnych poprzez niskie okresowe opodatkowanie nieruchomości i promuje nabywanie nieruchomości mieszkalnych z wykorzystaniem finansowania dłużnego dzięki możliwości znaczącego odliczania odsetek od kredytów hipotecznych od podatku. Ponadto nieefektywny rynek wynajmu był przedmiotem jedynie ograniczonych reform.

- (13) Według danych zweryfikowanych przez Eurostat saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych Szwecji poprawiło się z równowagi budżetowej w 2021 r. do nadwyżki w wysokości 0,7 % w 2022 r., natomiast dług sektora instytucji rządowych i samorządowych spadł z 36,5 % PKB na koniec 2021 r. do 33,0 % na koniec 2022 r.
- (14) Na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych miały wpływ środki polityki fiskalnej podjęte w celu złagodzenia gospodarczych i społecznych skutków wzrostu cen energii. W 2022 r. takie środki polityki fiskalnej zmniejszające dochody obejmowały obniżenie podatku energetycznego od oleju napędowego i benzyny, a środki polityki fiskalnej zwiększające wydatki – kompensowanie kosztów energii elektrycznej ponoszonych przez gospodarstwa domowe. Komisja szacuje, że koszty budżetowe netto tych środków wyniosły w 2022 r. 0,2 % PKB (7). Na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych miały również wpływ koszty budżetowe zapewnienia tymczasowej ochrony wysiedleńcom z Ukrainy, które szacuje się na 0,2 % PKB w 2022 r. Jednocześnie szacowany koszt tymczasowych środków nadzwyczajnych wynikających z kryzysu związanego z COVID-19 spadł z 2,0 % PKB w 2021 r. do 1,1 % PKB w 2022 r.
- (15) W dniu 18 czerwca 2021 r. Rada zaleciła, by w 2022 r. Szwecja (8) utrzymała wspierający kurs polityki fiskalnej, wykorzystując m.in. impuls zapewniany przez Instrument, oraz utrzymała inwestycje finansowane z zasobów krajowych.
- (16) Według szacunków Komisji kurs polityki fiskalnej (9) w 2022 r. był restrykcyjny, na poziomie + 0,4 % PKB, co było odpowiednie w kontekście wysokiej inflacji. Zgodnie z zaleceniem Rady Szwecja nadal wspierała odbudowę, m.in. poprzez inwestycje finansowane z Instrumentu. Wydatki finansowane z dotacji w ramach Instrumentu oraz z innych funduszy unijnych wyniosły 0,2 % PKB w 2022 r. (0,2 % PKB w 2021 r.). Inwestycje finansowane z zasobów krajowych miały ekspansywny wpływ na kurs polityki fiskalnej (10), który to wpływ wyniósł 0,1 pp. Szwecja utrzymała zatem inwestycje finansowane z zasobów krajowych, zgodnie z zaleceniem Rady. Jednocześnie wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych z zasobów krajowych (po skorygowaniu o nowe działania po stronie dochodów) miał restrykcyjny wpływ na kurs polityki fiskalnej, który to wpływ wyniósł 0,8 pp. W związku z tym Szwecja w wystarczającym stopniu kontrolowała wzrost wydatków bieżących finansowanych z zasobów krajowych.
- (17) Scenariusz makroekonomiczny, na którym oparto prognozy budżetowe w programie konwergencji na 2023 r., jest ostrożny w 2023 r. i zgodny z prognozą Komisji z wiosny 2023 r. na kolejne lata. Rząd prognozuje, że w 2023 r. realny PKB spadnie o 1,0 %, a w 2024 r. ponownie wzrośnie o 1,2 %. Dla porównania w prognozie Komisji z wiosny 2023 r. przewiduje się spadek realnego PKB o 0,5 % w 2023 r. i wzrost o 1,1 % w 2024 r., głównie ze względu na bardziej aktualne dane i prognozowane przez Komisję nieco mniej dynamiczne inwestycje poza sektorem budownictwa.

(7) Koszty budżetowe brutto środków wsparcia w dziedzinie energii wyniosły w 2022 r. blisko 0,5 % PKB, ale od operatora systemu przesyłowego *Svenska Kraftnät* otrzymano znaczne dochody kompensujące.

(8) Zalecenie Rady z dnia 18 czerwca 2021 r. zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Szwecję programu konwergencji na 2021 r. (Dz.U. C 304 z 29.7.2021, s. 131).

(9) Kurs polityki fiskalnej jest mierzony zmianą wydatków pierwotnych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów), z wyłączeniem tymczasowych działań nadzwyczajnych wynikających z kryzysu związanego z COVID-19, lecz z uwzględnieniem wydatków finansowanych z bezzwrotnego wsparcia (dotacji) w ramach Instrumentu oraz z innych funduszy unijnych, w stosunku do średniookresowego wzrostu potencjalnego. Więcej szczegółowych informacji można znaleźć w ramce 1 w tablicach statystycznych w dziedzinie fiskalnej.

(10) Pozostałe wydatki kapitałowe finansowane z zasobów krajowych miały ekspansywny wpływ, który wyniósł 0,2 pp. PKB.

- (18) W programie konwergencji na 2023 r. rząd oczekuje pogorszenia salda sektora instytucji rządowych i samorządowych z 2022 r., w wyniku czego nadwyżka przekształci się w deficyt, który w 2023 r. wyniesie 0,4 % PKB. Pogorszenie sytuacji w 2023 r. odzwierciedla głównie słabszą gospodarkę i pogarszający się stan finansów sektora instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym. W programie konwergencji na 2023 r. przewidziano, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB spadnie z 33,0 % na koniec 2022 r. do 31,0 % na koniec 2023 r. W prognozie Komisji z wiosny 2023 r. przewiduje się deficyt publiczny w wysokości 0,9 % PKB w 2023 r. Jest on wyższy niż deficyt przewidywany w programie konwergencji na 2023 r., głównie ze względu na fakt, że Komisja spodziewa się wyższych wydatków publicznych, wynikających m.in. z wyższego zużycia pośredniego i rzeczowych transferów socjalnych oraz wyższych wydatków z tytułu odsetek. W prognozie Komisji z wiosny 2023 r. przewiduje się podobny poziom relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB, który na koniec 2023 r. wyniesie 31,4 %.
- (19) Oczekuje się, że na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2023 r. nadal będą miały wpływ środki podjęte w celu złagodzenia gospodarczych i społecznych skutków wzrostu cen energii. Obejmują one środki z 2022 r. (w szczególności obniżenie podatku energetycznego od benzyny i oleju napędowego), których okres obowiązywania przedłużono, oraz nowe środki, takie jak rekompensata kosztów energii elektrycznej dla gospodarstw domowych, przedsiębiorstw i organizacji. Koszt tych środków jest kompensowany głównie przez dochody z opłat przesyłowych, jak również, w mniejszym stopniu, przez podatki od nieoczekiwanych zysków dostawców energii. Uwzględniając te dochody, w prognozie Komisji z wiosny 2023 r. przewiduje się, że koszty budżetowe netto środków wsparcia wyniosą 0,1 % PKB w 2023 r. ⁽¹¹⁾ Wydaje się, że środki z 2023 r. w większości nie są ukierunkowane na gospodarstwa domowe lub przedsiębiorstwa znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji i nie zachowują w pełni sygnału cenowego do zmniejszenia zapotrzebowania na energię i zwiększenia efektywności energetycznej. W rezultacie kwotę ukierunkowanych środków wsparcia, którą należy uwzględnić w ocenie zgodności z zaleceniem Rady z dnia 12 lipca 2022 r. ⁽¹²⁾, szacuje się w prognozie Komisji z wiosny 2023 r. na 0,0 % PKB w 2023 r. (tak jak w 2022 r.). Prognozowane jest, że koszty budżetowe zapewnienia tymczasowej ochrony wysiedleńców z Ukrainy pozostaną na zasadniczo podobnym poziomie w 2023 r. Ostatecznie oczekuje się, że do poprawy salda sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2023 r. przyczyni się też stopniowe wycofywanie tymczasowych środków nadzwyczajnych wynikających z kryzysu związanego z COVID-19, które oszacowano na 1,1 % PKB.
- (20) W zaleceniu z dnia 12 lipca 2022 r. Rada zaleciła Szwecji podjęcie działań w celu zapewnienia, aby w 2023 r. wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych z zasobów krajowych był zgodny z ogólnie neutralnym kursem polityki ⁽¹³⁾, przy uwzględnieniu dalszego tymczasowego i ukierunkowanego wsparcia dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw najbardziej narażonych na podwyżki cen energii oraz dla osób uciekających z Ukrainy. Szwecja powinna być gotowa do dostosowania wydatków bieżących do zmieniającej się sytuacji. Szwecji zalecono również zwiększenie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz na rzecz bezpieczeństwa energetycznego, przy uwzględnieniu inicjatywy REPowerEU, m.in. poprzez wykorzystanie Instrumentu oraz innych funduszy unijnych.
- (21) W prognozie Komisji z wiosny 2023 r. przewiduje się, że kurs polityki fiskalnej będzie w 2023 r. zasadniczo neutralny (– 0,1 % PKB), w związku z wysoką inflacją. W 2022 r. kurs polityki fiskalnej był restrykcyjny (+ 0,4 % PKB). Przewiduje się, że wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych z zasobów krajowych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów) w 2023 r. będzie mieć zasadniczo neutralny wpływ na kurs polityki fiskalnej i wyniesie – 0,2 % PKB. Podsumowując, prognozowany wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych z zasobów krajowych jest zgodny z zaleceniem Rady z dnia 12 lipca 2022 r. Przewiduje się, że wydatki finansowane z dotacji w ramach Instrumentu oraz z innych funduszy unijnych wyniosą w 2023 r. 0,3 % PKB, podczas gdy inwestycje finansowane z zasobów krajowych będą miały zasadniczo neutralny wpływ na kurs polityki fiskalnej, który to wpływ wyniesie 0,1 pp. ⁽¹⁴⁾ W związku z tym Szwecja planuje sfinansować dodatkowe inwestycje ze środków Instrumentu oraz z innych funduszy unijnych i nie przewiduje utrzymania inwestycji finansowanych z zasobów krajowych. Państwo to zamierza finansować inwestycje publiczne na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz bezpieczeństwa energetycznego takie jak inwestycje w transformację klimatyczną przemysłu i rozbudowę sieci szerokopasmowych, których koszty są pokrywane z Instrumentu oraz innych funduszy unijnych.

⁽¹¹⁾ Podana wartość liczbową odzwierciedla poziom rocznych kosztów budżetowych tych środków, w tym bieżących dochodów i wydatków, a także – w stosownych przypadkach – środków w zakresie nakładów inwestycyjnych.

⁽¹²⁾ Zalecenie Rady z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie krajowego programu reform Szwecji na 2022 r., zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Szwecję programu konwergencji na 2022 r. (Dz.U. C 334 z 1.9.2022, s. 221).

⁽¹³⁾ Na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2023 r. średniookresowy (średnia z 10 lat) wzrost produktu potencjalnego Szwecji, wykorzystywany do pomiaru kursu polityki fiskalnej, szacuje się na 7,7 % w ujęciu nominalnym.

⁽¹⁴⁾ Przewiduje się, że pozostałe wydatki kapitałowe finansowane z zasobów krajowych będą miały neutralny wpływ.

- (22) Według programu konwergencji na 2023 r. oczekuje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wzrośnie do 0,6 % PKB w 2024 r. Wzrost w 2024 r. jest głównie odzwierciedleniem pogorszenia koniunktury gospodarczej. Według programu konwergencji na 2023 r. przewiduje się, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB na koniec 2024 r. utrzyma się na stabilnym poziomie 31,0 %. Na podstawie środków z zakresu polityki znanych w dniu granicznym prognozy deficyt publiczny w 2024 r. przewidziany w prognozie Komisji z wiosny 2023 r. ma wynieść 0,5 % PKB. Jest to zgodne z poziomem deficytu prognozowanym w programie konwergencji na 2023 r. W prognozie Komisji z wiosny 2023 r. przewiduje się podobny poziom relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB, który to poziom na koniec 2024 r. wyniesie 30,7 %.
- (23) Program konwergencji na 2023 r. przewiduje stopniowe wycofywanie w 2024 r. większości środków wsparcia w dziedzinie energii⁽¹⁵⁾. Komisja szacuje, że koszty netto środków wsparcia w dziedzinie energii wyniosą w 2024 r. 0,1 % PKB, tak jak w 2023 r. Szacunki te opierają się na założeniu, że nie dojdzie do ponownego wzrostu cen energii. Środki wsparcia w dziedzinie energii, które obecnie planuje się utrzymać do 2024 r., nie wydają się być ukierunkowane na gospodarstwa domowa lub przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji. Nie zachowują one sygnału cenowego do zmniejszenia zapotrzebowania na energię i zwiększenia efektywności energetycznej.
- (24) W programie konwergencji na 2023 r. Szwecja planuje osiągnąć średniookresowy cel budżetowy – strukturalne saldo budżetowe wynoszące –1,0 % PKB – w 2023 r. i 2024 r., i utrzymać go przez pozostałą część okresu objętego programem. Na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2023 r. przewiduje się, że saldo strukturalne wykaże nadwyżkę w wysokości 0,1 % PKB w 2023 r. i 0,7 % PKB w 2024 r., czyli powyżej średniookresowego celu budżetowego.
- (25) Przy założeniu niezmiennego kursu polityki w prognozie Komisji z wiosny 2023 r. przewiduje się, że w 2024 r. wydatki pierwotne netto finansowane z zasobów krajowych wzrosną o 1,1 %.
- (26) Według programu konwergencji na 2023 r. oczekuje się, że inwestycje publiczne zwiększą się z 4,7 % PKB w 2023 r. do 5,2 % PKB w 2024 r. Większe inwestycje odzwierciedlają większe inwestycje finansowane z zasobów krajowych i inwestycje finansowane przez Unię, a mianowicie za pośrednictwem Instrumentu. W programie konwergencji na 2023 r. przewidziano reformy i inwestycje, takie jak podniesienie wieku emerytalnego w ramach systemu emerytalnego, które mają przyczynić się do stabilności fiskalnej oraz zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu.
- (27) W programie konwergencji na 2023 r. zarysowano średnioterminową ścieżkę fiskalną do 2026 r. W programie konwergencji na 2023 r. przewidziano, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych zmieni się w nadwyżkę w wysokości 0,2 % PKB w 2025 r. i 1,4 % w 2026 r. Planuje się zatem, że saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych osiągnie odpowiednią, określoną w Traktacie wartość odniesienia w okresie objętym programem. Według programu konwergencji na 2023 r. oczekuje się, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB spadnie z 31,0 % na koniec 2024 r. do 27,7 % do końca 2026 r.
- (28) Wysokie zadłużenie sektora prywatnego oraz, pomimo pewnych niedawnych korekt, nadal zawyżone ceny nieruchomości stanowią zakłócenia równowagi makroekonomicznej, które nadal są zagrożone niekontrolowaną korektą. Osoby wchodzące na rynek mieszkaniowy wciąż rzadko stać jest na zakup mieszkania, natomiast rynek najmu oferuje niewiele alternatyw i nadal wymaga reform, tak by ograniczyć listy oczekujących i promować budowę lokali mieszkalnych na wynajem. Szwecja podjęła ograniczone działania polityczne w celu przeciwdziałania zakłóceniom równowagi, koncentrując się na polityce makroostrożnościowej i środkach w zakresie podaży mających na celu złagodzenie procedur wydawania pozwoleń na budowę i dotowanie budowy mieszkań na wynajem.
- (29) Ogólne obciążenie podatkowe nieruchomości pozostaje stosunkowo niskie ze względu na korzystne ulgi podatkowe od płatności odsetek z tytułu kredytów hipotecznych oraz niskie pobierane okresowo podatki od nieruchomości. Wpływ zmian w polityce na spłatę kredytów hipotecznych po opodatkowaniu jest trudny do oszacowania ze względu na brak danych dotyczących aktywów i zobowiązań indywidualnych gospodarstw domowych. Dostępność takich danych mogłaby prowadzić do przyrostu wydajności w kształtowaniu polityki, w ramach której można by zmniejszyć bariery wejścia na rynek mieszkaniowy i bardziej równomiernie rozłożyć obciążenia związane z mieszkalnictwem wśród ludności. Na rynku wynajmu regulowane czynsze niższe od rynkowych przynoszą korzyści ograniczonej grupie gospodarstw domowych. Nie ma powiązania między regulowaną wysokością czynszu niższą niż cena rynkowa a potrzebami lub dochodem gospodarstwa domowego. W związku z tym istnieją długie listy oczekujących, w szczególności w odniesieniu do bardziej poszukiwanych mieszkań na wynajem, a współczynnik pustostanów w przypadku mieszkań jest bardzo niski z perspektywy międzynarodowej. Czynsze, które odzwierciedlałyby ceny rynkowe, w połączeniu z dopłatami do czynszu uzależnionymi od dochodu i majątku netto, przyniosłyby przyrost wydajności.

⁽¹⁵⁾ Planuje się utrzymanie obniżki podatku energetycznego od oleju napędowego i benzyny w latach 2023–2025.

- (30) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.2 załącznika V do tego rozporządzenia plan odbudowy i zwiększania odporności zawiera obszerny zestaw wzajemnie wzmacniających się reform i inwestycji, które mają zostać wdrożone do 2026 r. Chociaż szwedzki plan odbudowy i zwiększania odporności przyjęto dopiero w 2022 r., jego realizacja postępuje. Pomimo początkowo wolnego tempa wdrażanie przebiega zasadniczo zgodnie z planem i na tym etapie ryzyko braku absorpcji wydaje się ograniczone, biorąc pod uwagę stosunkowo niewielką alokację finansową w ramach planu odbudowy i zwiększania odporności. Ustalenia operacyjne między Komisją a Szwecją zostały zawarte w maju 2023 r. Oczekuje się, że Szwecja złoży swój pierwszy wniosek o płatność łączący dwie transze w drugiej połowie 2023 r. Trwają prace nad rozdziałem REPowerEU i addendum, koniecznym ze względu na niewielkie zmniejszenie bezzwrotnego wsparcia. Szybkie włączenie nowego rozdziału REPowerEU do planu odbudowy i zwiększania odporności umożliwi finansowanie dodatkowych reform i inwestycji wspierających cele strategiczne Szwecji w dziedzinie energii i zielonej transformacji. Systematyczne i skuteczne angażowanie władz lokalnych i regionalnych, partnerów społecznych i innych odpowiednich zainteresowanych stron pozostaje ważne dla pomyślnej realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności, a także innych polityk gospodarczych i polityk zatrudnienia wykraczających poza zakres tego planu, by zapewnić szerokie poczucie odpowiedzialności za cały program polityczny.
- (31) W 2022 r. Komisja zatwierdziła wszystkie dokumenty programowe dotyczące polityki spójności Szwecji. Szybkie wdrożenie programów polityki spójności z zapewnieniem komplementarności i synergii z planem odbudowy i zwiększania odporności, w tym rozdziałem REPowerEU, ma zasadnicze znaczenie dla przeprowadzenia zielonej i cyfrowej transformacji, zwiększenia odporności gospodarczej i społecznej oraz osiągnięcia zrównoważonego rozwoju terytorialnego w Szwecji.
- (32) Oprócz wyzwań gospodarczych i społecznych uwzględnionych w planie odbudowy i zwiększania odporności oraz programach polityki spójności Szwecja mierzy się z szeregiem dodatkowych wyzwań związanych z (i) nierównością możliwości kształcenia dla uczniów ze środowisk defaworyzowanych społeczno-ekonomicznie i migracyjnych; (ii) potrzebą lepszej integracji zawodowej osób należących do grup społecznych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji; oraz (iii) potrzebą zmniejszenia zależności od paliw kopalnych.
- (33) Chociaż Szwecja zasadniczo osiąga dobre wyniki kształcenia, nadal utrzymują się nierówności w szwedzkim systemie edukacji. Uczniowie wywodzący się ze środowisk defaworyzowanych pod względem społeczno-ekonomicznym i ze środowisk migracyjnych mają ograniczone możliwości edukacyjne, w tym w zakresie rozwijania umiejętności potrzebnych do znalezienia zatrudnienia. Nierówności edukacyjne pogłębiają się i są często związane z brakiem możliwości swobodnego wyboru szkoły przez uczniów ze środowisk migracyjnych, w szczególności tych uczniów, którzy niedawno przybyli do Szwecji. Różnice w praktykach w zakresie wystawiania ocen w poszczególnych szkołach mogą jeszcze bardziej osłabić wyniki kształcenia. Niedobór wykwalifikowanych nauczycieli pozostaje problemem i jest najbardziej nagłący w przypadku nauczycieli zaspokajających specjalne potrzeby edukacyjne, nauczycieli przedmiotów w szkołach obowiązkowych i nauczycieli zawodu w szkołach średnich. Istnieje pole do poprawy struktury systemu edukacji i zarządzania nim, w tym procesu rekrutacji i wystawiania ocen, a także rozwoju kariery zawodowej nauczycieli.
- (34) Szwecja nadal boryka się z wyzwaniami związanymi z integracją na rynku pracy osób ze środowisk defaworyzowanych i ze środowisk migracyjnych, a także z ograniczeniem utrzymujących się niedoborów kwalifikacji. Istnieje coraz większa różnica w poziomie wykształcenia osób urodzonych poza Unią w porównaniu z osobami urodzonymi w Unii, głównie ze względu na wzrost liczby osób z wyższym wykształceniem wśród osób urodzonych w Unii. Odsetek osób zbyt wcześnie porzucających naukę rośnie, zwłaszcza wśród uczniów urodzonych poza Unią. Zwiększenie uczestnictwa w działaniach edukacyjnych jest konieczne, aby pomóc osobom z grup defaworyzowanych w rozwijaniu umiejętności istotnych dla rynku pracy i zwiększyć ich szanse na znalezienie pracy.
- (35) Szwecja musi dłożyć większych starań, aby osiągnąć swój krajowy cel w zakresie neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla do 2045 r. Chociaż Szwecja nadal należy do państw członkowskich o najwyższym udziale odnawialnych źródeł energii w zużyciu energii końcowej, przepustowość sieci elektroenergetycznej i ograniczenia przesyłowe mogą w przyszłości ograniczać dalsze wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii. W 2022 r. ograniczenia te przyczyniły się do wzrostu cen energii dla przemysłu i gospodarstw domowych oraz ograniczyły rozwój działalności gospodarczej w regionach oddalonych od centrum kraju. Zwiększenie przepustowości sieci elektroenergetycznej ma kluczowe znaczenie, biorąc pod uwagę fakt, że oczekuje się podwojenia zużycia końcowej energii elektrycznej w Szwecji do 300 TWh do 2045 r. ze względu na zwiększone potrzeby przemysłu i transportu w zakresie elektryfikacji. Budowa i wzmocnienie sieci elektroenergetycznej opóźnia się jednak ze względu na długotrwałe procesy wydawania pozwoleń. Ponadto Szwecja ma jedne z najdłuższych procedur administracyjnych w Unii dotyczących wdrażania odnawialnych źródeł energii, w szczególności lądowych projektów dotyczących energii wiatrowej. Rząd rozpoczął analizę możliwości uproszczenia ocen przed wydaniem pozwoleń środowiskowych w ramach szwedzkiego kodeksu ochrony środowiska. Jednocześnie konieczne są konkretne działania w ramach polityki, aby przyspieszyć procedury administracyjne dotyczące rozbudowy sieci elektroenergetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii, np. poprzez ograniczenie liczby organów zaangażowanych w te czynności oraz przez równoległe ich prowadzenie. Do obniżenia emisji

dwutlenku węgla i kosztów energii dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw niezbędne jest też ograniczenie zużycia energii przez poprawę efektywności energetycznej. Jeżeli chodzi o efektywność energetyczną, istnieje ryzyko, że Szwecja nie osiągnie swojego krajowego celu zakładającego o 50 % efektywniejsze wykorzystanie energii w 2030 r. (w porównaniu z 2005 r.), jeżeli utrzyma się tendencja zużycia energii obserwowana w latach 2005–2020. Zużycie energii pierwotnej w 2021 r. wyniosło 43,8 Mtoe, co oznacza, że Szwecja pozostaje jednym z państw członkowskich o najwyższym zużyciu energii na mieszkańca. Zużycie gazu ziemnego w Szwecji w okresie między sierpniem 2022 r. a marcem 2023 r. spadło o 37 % w porównaniu ze średnim zużyciem gazu w tym samym okresie w ciągu poprzednich pięciu lat, co przewyższa cel, jakim była redukcja o 15 %. Szwecja mogłaby kontynuować wysiłki na rzecz tymczasowego zmniejszenia zapotrzebowania na gaz do dnia 31 marca 2024 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2022/1369 ⁽¹⁶⁾.

- (36) Niedobory siły roboczej i kwalifikacji w sektorach i zawodach kluczowych dla zielonej transformacji, w tym w dziedzinie wytwarzania, wdrażania i serwisowania technologii neutralnych emisyjnie, powodują wąskie gardła w procesie przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu. Wysokiej jakości systemy kształcenia i szkolenia, które reagują na zmieniające się potrzeby rynku pracy, oraz ukierunkowane środki w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji mają zasadnicze znaczenie dla ograniczenia niedoborów kwalifikacji oraz promowania włączenia i realokacji siły roboczej. W celu uwolnienia niewykorzystanej podaży pracy środki te należy udostępnić zwłaszcza osobom najmocniej odczuwającym skutki zielonej transformacji oraz w sektorach i regionach najbardziej dotkniętych tą transformacją. W ostatnich latach w Szwecji wzrosły niedobory siły roboczej, a w 2022 r. zgłoszono je w odniesieniu do 16 zawodów, które wymagają szczególnych umiejętności lub wiedzy do realizacji celów transformacji ekologicznej.
- (37) W świetle dokonanej przez Komisję oceny Rada przeanalizowała program konwergencji na 2023 r., a jej opinia ⁽¹⁷⁾ znajduje odzwierciedlenie w zaleceniu 1.
- (38) W świetle dokonanej przez Komisję szczegółowej oceny sytuacji i powyższej oceny Rada przeanalizowała krajowy program reform na 2023 r. i program konwergencji na 2023 r. Zalecenia Rady na mocy art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 znajdują odzwierciedlenie w zaleceniu 1. Polityki, o których mowa w zaleceniu 1, pomagają zaradzić podatnościom na zagrożenia związanym z wysokim zadłużeniem sektora prywatnego i wysokimi cenami nieruchomości mieszkalnych,

NINIEJSZYM ZALECA Szwecji podjęcie w latach 2023 i 2024 działań mających na celu:

1. Wycofanie obowiązujących nadzwyczajnych środków wsparcia w dziedzinie energii, jak najszybciej w latach 2023 i 2024. Gdyby ponowne podwyżki cen energii wymagały wdrożenia nowych środków wsparcia lub dalszego stosowania obecnych środków wsparcia, zapewnienie, by takie środki wsparcia były ukierunkowane na ochronę gospodarstw domowych i przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, były możliwe do udźwignięcia przez budżet i utrzymywały zachęty do oszczędzania energii.

Utrzymanie inwestycji publicznych finansowanych z zasobów krajowych i zapewnienie skutecznej absorpcji dotacji w ramach Instrumentu i innych funduszy unijnych, w szczególności w celu wspierania zielonej i cyfrowej transformacji, przy jednoczesnym utrzymaniu stabilnej sytuacji fiskalnej w 2024 r.

W okresie po 2024 r. kontynuowanie inwestycji i reform prowadzących do wyższego zrównoważonego wzrostu gospodarczego i utrzymanie ostrożnej średniookresowej sytuacji fiskalnej.

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2022/1369 z dnia 5 sierpnia 2022 r. w sprawie skoordynowanych środków zmniejszających zapotrzebowanie na gaz (Dz.U. L 206 z 8.8.2022, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Na podstawie art. 9 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1466/97.

Ograniczenie ryzyka związanego z wysokim zadłużeniem gospodarstw domowych i zakłóceniami równowagi na rynku nieruchomości mieszkalnych przez ograniczenie możliwości odliczenia od podatku odsetek od kredytu hipotecznego lub przez zwiększenie pobieranych okresowo podatków od nieruchomości, przy równoczesnym ustanowieniu odpowiednich narzędzi służących lepszemu ocenie i określeniu kierunków polityki. Pobudzanie inwestycji w budownictwo mieszkaniowe, aby załagodzić najpilniejsze niedobory mieszkań, w szczególności przez wyeliminowanie strukturalnych barier dla budownictwa oraz zapewnienie gruntów pod zabudowę. Poprawę efektywności rynku nieruchomości mieszkaniowych, m.in. przez wprowadzenie reform rynku wynajmu.

2. Utrzymanie stałego tempa wdrażania planu odbudowy i zwiększania odporności oraz szybkie sfinalizowanie rozdziału REPowerEU, aby szybko rozpocząć jego wdrażanie. Szybkie wdrożenie programów polityki spójności z zapewnieniem ścisłej komplementarności i synergii z planem odbudowy i zwiększania odporności.
3. Poprawę wyników kształcenia uczniów ze środowisk defaworyzowanych pod względem społeczno-ekonomicznym i ze środowisk migracyjnych poprzez zapewnienie równych szans dostępu do systemu szkolnego i rozwiązanie problemu niedoboru wykwalifikowanych nauczycieli. Rozwijanie umiejętności grup w niekorzystnej sytuacji, szczególnie osób ze środowisk migracyjnych, przez dostosowanie zasobów i metod do ich potrzeb, aby pomóc im w integracji na rynku pracy.
4. Zmniejszenie zależności od paliw kopalnych poprzez przyspieszenie wdrażania odnawialnych źródeł energii, w tym poprzez rozbudowę i modernizację sieci przesyłu energii, wprowadzenie reform mających na celu uproszczenie i przyspieszenie procedur administracyjnych i procedur wydawania zezwoleń, poprawę efektywności energetycznej i wzmożenie wysiłków w ramach polityki mających na celu zapewnienie i nabywanie umiejętności i kompetencji potrzebnych do zielonej transformacji.

Sporządzono w Brukseli dnia 14 lipca 2023 r.

W imieniu Rady
N. CALVIÑO SANTAMARÍA
Przewodnicząca
